

درس دوم (عینک نوشتن)

❖ چرا برای یک موضوع، نوشته های متفاوت و رنگارنگی خلق می شود؟
وقتی از پشت عینک به طبیعت نگاه می کنیم، طبیعت را با همان رنگی می بینیم که رنگ شیشه عینک ماست.
اگر رنگ شیشه عینک، زرد باشد، طبیعت، زرد و پاییزی جلوه می کند.
اگر شیشه عینک ما، سبز رنگ باشد، رنگ طبیعت، سبز و بهاری می شود.

❖ منظور از عینک نوشتن چیست ؟

نوع نگاه نویسنده به موضوع است.

❖ نوع نگاه ما به چه چیز بستگی دارد ؟

به فکر ما بستگی دارد.

- هر طور که به موضوع نگاه کنیم، نوشته ما به همان رنگ درمی آید.
- ❖ اگر از دریچه پدیده های دیداری (**محسوسات**: مواردی که با حواس پنجگانه قابل درک باشد.) به موضوع بنگریم، نوشته ای **عینی** و محسوس تولید می شود؛
  - ❖ اگر از پنجره **ذهن و خیال** به موضوع نگاه کنیم، نتیجه آن، خلق نوشته ای **ذهنی** و خیال انگیز خواهد بود.
  - ❖ هر فرد، با توجه به **شناختی** که نسبت به موضوع دارد، آن را از نگاه خود بیان می کند.
  - ❖ هر کس، با توجه به **تجربه، آموزش، تربیت و یادگیری خود**، دنیای متفاوتی دارد؛
  - ❖ بنابراین، **نوع نگاه** و دریچه دید افراد باهم **متفاوت** است.
  - ❖ **اصلی ترین علت تفاوت نوشته ها چیست؟**
  - تفاوت در نوع نگاه نویسنده به موضوع است.
  - ❖ حتی در نوشته هایی که موضوع مشترک دارند، به سبب وجود تفاوت در نوع نگاه هر نویسنده به موضوع، تفاوت دیده می شود.
- بررسی پنج نوشته ای که در صفحات ۲۹ تا ۳۱ به عنوان نمونه ذکر شده است:
- نوشته یک: **عینی** است زیرا بر اساس واقعیت و محسوسات نوشته شده است.
  - نوشته دوم: **ذهنی** است زیرا ساخته ذهن و تصورات نویسنده است.
  - نوشته سوم: **ذهنی** است زیرا در ذهن عالم این تصویرسازی شکل گرفته است.
  - نوشته چهارم: **ذهنی** است. زیرا در ذهن خود پاک کن سر مداد را به کلاه تشبیه کرده است و ...
  - نوشته پنجم: **ذهنی** است زیرا در افکار خود این سوالات و شبیه سازی را بیان می کند.

هنجار نوشتار ۲

یکی دیگر از هنجارهایی که باید در نوشتار به آن توجه کرد، **ارتباط معنایی واژه ها در جمله** است. گاهی به نظر می آید می توان دو واژه هم معنی را جایگزین یکدیگر کرد. در حالی که هنگام کاربرد واژه، **توجه به بافت جمله و ظرایف معنایی هر واژه**، ضروری است؛ زیرا هر واژه ارزش معنایی ویژه ای دارد و در بافت وابسته به خود به کار می رود.

به نمونه های زیر، توجه کنید.

(الف)

۱- سرانجام پس از جست و جوی بسیار، **خانه** مناسبی پیدا کرد.

۲- سرانجام پس از جست و جوی بسیار، **سرای** مناسبی پیدا کرد.

(ب)

۱- پس از تحمل رنج فراوان به **سرای** باقی شتافت.

۲- پس از تحمل رنج فراوان به **خانه** باقی شتافت.

چنانکه ملاحظه می کنید اگرچه «خانه» و «سرا» **هم معنی** اند؛ اما هر یک **متناسب با فضای خاصی** به کار می روند.

در قسمت (الف) واژه «خانه» و در قسمت (ب) واژه «سرا» مناسب است.

پاسخ کارگاه نوشتن صفحه ۳۳

تمرین یک صفحه ۳۳:

متن یک: **ذهنی** - بر اساس ذهنیات خود متن را نوشته است.

متن دو: **عینی** - دیده ها و شنیده های خود را بیان کرده است.

متن سه: **عینی** - بر اساس دیده ها و شنیده ها نوشته شده است.

متن چهارم: **ذهنی** - نویسنده با شخصیت بخشی به دریا و تصورات ذهنی خود، متن را نوشته است.

تمرین ۲ صفحه ۳۶:

یک موضوع به دلخواه انتخاب کنید.

یک بار به صورت **ذهنی** و یک بار به صورت **عینی** بنویسید.

مَثَل نویسی صفحه ۳۹

❖ یک مثل را انتخاب کنید و با توجه به **مفهوم و کاربرد مثل**، نوشته ای در قالب داستان یا خاطره یا هر

شکلی که می خواهید، بنویسید.

❖ در گسترش مثل، کاری به **گذشته و پیشینه** مثل نداریم.

❖ **داستانی جدید**، با موضوع مثل انتخابی، تولید کنید.